

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Διοικητήριο, Πλατεία Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.: 2651364203
Email: perifereiako.symvouliao@php.gov.gr

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το αριθμ. 8/16-6-2026 Πρακτικό Τακτικής Συνεδρίασης

Απόφαση αριθμ. 8/18 /16-6-2026

Στα Ιωάννινα και στην αίθουσα συνεδριάσεων του Διοικητηρίου της Περιφέρειας Ηπείρου, σήμερα στις δέκα έξι (16) του μηνός Ιουνίου έτους 2026, ημέρα Τρίτη και ώρα 14.00. συνήλθε σε δημόσια τακτική -με μεικτό τρόπο- συνεδρίαση το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου (άρθρου 113 του Ν.3852/2010, όπως ισχύει), ύστερα από την αριθμ. 96/2023 απόφαση ανακήρυξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων, όπως ισχύει μετά την μερική τροποποίηση αυτής, δυνάμει της υπ' αριθμ. 264/2023 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Ιωαννίνων, της αριθμ. 289/2023 απόφασης του Β' Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Ιωαννίνων, τη συντελεσθείσα αποποίηση εκλογής εκλεγέντος Περιφερειακού Συμβούλου και τα από 22/12/2023 και 2/1/2024 πρακτικά ορκωμοσίας και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα των διατάξεων των άρθρων 167, 168, 169 και 170 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύουν με τις σχετικές διατάξεις του ν. 5056/2023, κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. **ΠΗ/ΣΟΕ/113353/1557/10-06-2026** Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου, με θέματα ημερήσιας διάταξης τα εξής:

- 1. Επικύρωση πρακτικού -αποφάσεων 5^{ης}/19-5-2026 τακτικής – διά ζώσης- συνεδρίασης του Π.Σ.**
- 2. Ενημέρωση – συζήτηση για το ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ.**
- 3. Γνωμοδότηση επί του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.**
- 4. Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της Περιφέρειας Ηπείρου (ισολογισμών – λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως και διαθέσεως αποτελεσμάτων) για το οικονομικό έτος 2024, με την Έκθεση και θεώρηση των Ανεξάρτητων Ορκωτών Λογιστών.**

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι :

I. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ, Περιφερειάρχης Ηπείρου

II. Νάκου – Δασούλα Αγνή, Αναπληρώτρια Περιφερειάρχης Ηπείρου

III. 1.Μπραϊμή – Μπότση Σταυρούλα, Πρόεδρος του Π.Σ., 2.Τσίρκας Μάριος Γρηγόριος, Αντιπρόεδρος του Π.Σ., 3.Καράλη Μαρία -Τατιάνα, Γραμματέας του Π.Σ.

IV. Οι Χωρικοί Αντιπεριφερειάρχες:

- 1.Ψαθάς Βασίλειος (Π.Ε. Άρτας), 2.Πιτούλης Θωμάς (Π.Ε. Θεσπρωτίας), 3.Σιαράβας Κωνσταντίνος (Π.Ε. Ιωαννίνων), 4.Ιωάννου Ευστράτιος (Στράτος) (Π.Ε. Πρέβεζας)

V. Οι Θεματικοί Αντιπεριφερειάρχες:

- 1.Γοργόλης Βασίλειος, 2.Γαϊτανίδης Πρόδρομος (Μάκης), 3. Σίμου -Τάσιου Αναστασία, 5.Δράκος Αναστάσιος, 6.Λαζάνης Χαρίλαος (Χάρης), 7.Τσιάρα Σταυρούλα, 8.Κίτσιος Κων/νος, 9.Αρλέτου Αικατερίνη,

VI. Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι:

Α. «ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΗΠΕΙΡΟΥ»: 1.Σπύρου Νικόλαος 2.Κατέρης Ιωάννης 3.Γκαμπρέλας Δημήτριος 4. Μητροκόστα Παναγιώτα (Γιούλα) 5.Γκογκάκη Μαργαρίτα 6. Παπαρούσης Χριστόδουλος (Άκης) 7. Βλέτσας Βασίλειος 8.Σπυρέλης Μιχαήλ 9.Γούσης Χρήστος

Β. «ΚΟΙΝΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ»: 10.Στέφος Ιωάννης (επικεφαλής παράταξης) 11.Αγγέλη Παναγιώτα 12. Κορωναίος Θεόδωρος (Θοδωρής) 13.Δημητριάδης Σάββας

Γ. «ΗΠΕΙΡΟΣ ΟΛΟΝ Τόπος να ζεις» : 14.Ζούμπας Στέφανος (επικεφαλής παράταξης) 15.Παπαχρηστάκης Άλκης,16. Λιούρης Θεοχάρης

Δ. «ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ»:17.Πρέντζας Γεώργιος (επικεφαλής παράταξης) 18.Κωτσαντής Κων/νος 19. Ζέκα Πάσχου Κωνσταντίνα

Ε. «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»: 20. Υφαντής Σπυρίδων (επικεφαλής παράταξης) 21.Βασιλάκης Δημήτριος

ΣΤ. «ΦΩΣ»: 22.Γεωργόπουλος Λάμπρος (επικεφαλής παράταξης)

Ζ. Ανεξάρτητοι Περιφερειακοί Σύμβουλοι: 23.Γεωργόπουλος Μάξιμος 24.Τάτση Μαγδαληνή

Στη συνεδρίαση δεν παραβρέθηκαν (δικαιολογημένα, όπως ενημέρωσαν το Προεδρείο), οι κ.κ.: 1. Γκαρτζονίκας Ηλίας (θεματικός Αντιπεριφερειάρχης) και 2.Τσώλα Σοφία, τακτικά μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου, αν και νόμιμα κλήθηκαν.

Στη συνεδρίαση δεν παραβρέθηκαν οι κ.κ.: 1. Περιστέρη Ελένη (θεματική Αντιπεριφερειάρχης), 2. Παπαρηγορίου Νικόλαος (θεματικός Αντιπεριφερειάρχης), Τσοβίλης Ευάγγελος, τακτικά μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου, αν και νόμιμα κλήθηκαν

ΣΤ. Για τη Γραμματειακή υποστήριξη παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Ηπείρου, Θεοδώρα Μήτσιου και Ανθούλα Κατηρτζίδα .

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, ευρισκόμενο σε απαρτία, συζήτησε και αποφάσισε για το παρακάτω, Ημερήσιας Διάταξης, θέμα:

Θέμα 3^ο

=====

Γνωμοδότηση επί του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.

Δ9

**ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Ταχ. Δ/ση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου
Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα

Πληροφορίες: Α. Κατηρτζίδη, Α. Παππά
Τηλ.: 26510 87203, 26513 64203
Fax: 26510 70472

Email: perifereiako.Symvoulia@php.gov.gr

Ημερομηνία: 23 . 6 . 2026

Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): ΠΗ/ΣΟΕ /113025/1552

Ημερομηνία: 10 . 6 . 2026

Αρ. Πρωτοκόλλου (εισερχόμενου): ΠΗ/ΣΟΕ /113025/1552

Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας:

Προς:

*Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
Λ.Αλεξάνδρας 11-11473 ΑΘΗΝΑ*

Κοιν/ση:

Περιφέρεια Ηπείρου
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η.
Τμήμα Περιβάλλοντος
Ενταύθα

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Ή ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Θέμα 3^ο

=====

Γνωμοδότηση επί του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού/ Τμήμα Περιβάλλοντος

1. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ:

Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
-----	-----------------------------------	----------------------------	---

2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/56985/3842/20-05-2026 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, με το οποίο διαβιβάστηκε η Σ.Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος.

β) Την εισήγηση του τμήματος Περιβάλλοντος, Περιφέρειας Ηπείρου που έχει ως εξής:

“Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας, όπως αυτές αναφέρθηκαν πιο πάνω (σημείο 2 του παρόντος) και κατόπιν σχετικού αιτήματος της Αρμόδιας Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έχει ως εξής:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΘΕΣΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η Περιφέρεια Ηπείρου, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΧΠ-ΑΠΕ), θεωρεί ότι η αναθεώρηση του ισχύοντος πλαισίου συνιστά αναγκαία και ουσιαστική θεσμική πρωτοβουλία, δεδομένων των σημαντικών μεταβολών που έχουν επέλθει τόσο στον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας όσο και στο περιβαλλοντικό, κοινωνικό και χωρικό πλαίσιο ανάπτυξης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας κατά τα τελευταία έτη. Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η ανάγκη ενεργειακής απεξάρτησης, η επίτευξη των εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων απανθρακοποίησης, καθώς και η ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της χώρας, καθιστούν σαφές ότι η ανάπτυξη των ΑΠΕ αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα εθνικής σημασίας.

Η Περιφέρεια Ηπείρου υποστηρίζει σταθερά την ανάγκη προώθησης της ενεργειακής μετάβασης και της περαιτέρω διείσδυσης των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας. Ωστόσο, θεωρεί αυτονόητο ότι η ανάπτυξη αυτή οφείλει να πραγματοποιείται υπό συνθήκες χωρικού σχεδιασμού, επιστημονικής τεκμηρίωσης, κοινωνικής συναίνεσης και ουσιαστικής προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει καταδείξει ότι η ταχεία αύξηση επενδυτικών προτάσεων για έργα ΑΠΕ και ιδίως αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΣΠΗΕ), σε αρκετές περιπτώσεις δεν συνοδεύθηκε από αντίστοιχα ώριμο χωρικό σχεδιασμό, με αποτέλεσμα την εμφάνιση σημαντικών συγκρούσεων μεταξύ ενεργειακής ανάπτυξης, προστασίας οικοσυστημάτων, διατήρησης του τοπίου και κοινωνικής αποδοχής. Το γεγονός αυτό καθίσταται ιδιαίτερα εμφανές στην Περιφέρεια Ηπείρου, όπου η εγκατάσταση έργων μεγάλης κλίμακας σε ορεινές περιοχές έχει προκαλέσει αυξημένο κοινωνικό προβληματισμό, σημαντικές ενστάσεις τοπικών κοινωνιών και διαρκείς ανησυχίες ως προς τη φέρουσα ικανότητα των ορεινών οικοσυστημάτων και τη συμβατότητα συγκεκριμένων επεμβάσεων με τη φυσιογνωμία της περιοχής.

Υπό το πρίσμα αυτό, η Περιφέρεια Ηπείρου προσεγγίζει θετικά τη βασική φιλοσοφία του νέου ΕΧΠ-ΑΠΕ, ιδίως ως προς την προσπάθεια εισαγωγής σαφέστερων κανόνων χωροθέτησης, περιορισμών και χωρικών φίλτρων προστασίας. Ωστόσο, θεωρεί ότι απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις και ουσιαστικές εξειδικεύσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο νέος σχεδιασμός θα ανταποκρίνεται επαρκώς στις ιδιαιτερότητες Περιφερειών υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, όπως η Ήπειρος.

Η Περιφέρεια Ηπείρου υπογραμμίζει ότι η Ήπειρος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποκλειστικά μέσω οριζόντιων χωροθετικών κανόνων που εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλη την επικράτεια. Η ιδιαίτερη ορεινότητα, η εξαιρετικά υψηλή περιβαλλοντική αξία, η σημαντική έκταση περιοχών Natura 2000, η ύπαρξη εκτεταμένων προστατευόμενων ορεινών οικοσυστημάτων και η εξάρτηση της τοπικής ανάπτυξης από το φυσικό τοπίο επιβάλλουν ειδική και περισσότερο προσεκτική χωρική προσέγγιση.

Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφέρεια θεωρεί ότι το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ οφείλει να λειτουργήσει συμπληρωματικά και σε πλήρη εναρμόνιση με την πλέον πρόσφατη επιστημονική τεκμηρίωση για τις προστατευόμενες περιοχές, όπως αυτή αποτυπώνεται στις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ), συμπεριλαμβανομένης της ΕΠΜ 11Α/11Β που αφορά σημαντικό τμήμα της Περιφέρειας Ηπείρου. Οι ΕΠΜ αποτελούν την πλέον πρόσφατη, επιστημονικά τεκμηριωμένη και χωρικά εξειδικευμένη αξιολόγηση των προστατευόμενων οικοσυστημάτων, των ειδών και των πιέσεων που ασκούνται στο φυσικό περιβάλλον και, ως εκ τούτου, η ενσωμάτωσή τους στον χωρικό σχεδιασμό των ΑΠΕ κρίνεται απολύτως αναγκαία.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΧΠ-ΑΠΕ – ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Ηπείρου αξιολογεί θετικά το γεγονός ότι το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ επιχειρεί να αντιμετωπίσει αδυναμίες του ισχύοντος πλαισίου του 2008, το οποίο, παρά τη σημασία του κατά τον χρόνο θεσμοθέτησής του, δεν ανταποκρίνεται πλέον επαρκώς στις σύγχρονες συνθήκες ενεργειακής ανάπτυξης, περιβαλλοντικής προστασίας και κοινωνικής δυναμικής.

Θετική αποτιμάται η προσπάθεια του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας να μεταβεί από ένα γενικό και σε αρκετές περιπτώσεις ασαφές σύστημα χωροθέτησης σε ένα περισσότερο δομημένο και πολυπαραμετρικό μοντέλο αξιολόγησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη περιορισμούς, περιοχές αποκλεισμού και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερα σημαντικές θεωρούνται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

2.1 Περιορισμοί χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων

Η εισαγωγή περιορισμών εγκατάστασης αιολικών σταθμών σε περιοχές υψηλού υψομέτρου (άνω των 1.200 m) συνιστά σημαντική θετική εξέλιξη, ιδίως για ορεινές Περιφέρειες όπως η Ήπειρος.

Οι ορεινοί όγκοι της Πίνδου, των Τζουμέρκων, του Σμόλικα, του Γράμμου και λοιπών περιοχών της Ηπείρου αποτελούν περιοχές εξαιρετικά υψηλής περιβαλλοντικής και τοπιακής αξίας, φιλοξενούν κρίσιμα ενδιαιτήματα ειδών προστασίας και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της οικολογικής συνδεσιμότητας.

Η πρόβλεψη αυτή κινείται προς θετική κατεύθυνση, αν και, όπως αναλύεται παρακάτω, η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι το απλό υψομετρικό όριο δεν επαρκεί από μόνο του για την ουσιαστική προστασία των ορεινών οικοσυστημάτων.

2.2 Ενίσχυση προστασίας περιοχών Natura 2000

Η αυξημένη πρόβλεψη περιορισμών χωροθέτησης εντός περιοχών Natura 2000 και άλλων προστατευόμενων περιοχών αξιολογείται επίσης θετικά.

Ωστόσο, η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να εναρμονιστεί πλήρως με τα πορίσματα των πρόσφατων ΕΠΜ, οι οποίες δεν αντιμετωπίζουν τις προστατευόμενες περιοχές ως ομοιογενείς επιφάνειες, αλλά εισάγουν διακριτές ζώνες προστασίας και εξειδικευμένες συμβατότητες χρήσεων, βάσει του προστατευτέου αντικείμενου, της οικολογικής ευαισθησίας και των υφιστάμενων πιέσεων.

3. Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΩΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί μία από τις πλέον ορεινές και οικολογικά σημαντικές Περιφέρειες της χώρας, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία διαφοροποιούν ουσιαστικά τη χωρική της φυσιογνωμία από άλλες γεωγραφικές ενότητες της Ελλάδας.

Το έντονο ορεινό ανάγλυφο, η παρουσία εκτεταμένων φυσικών οικοσυστημάτων, η υψηλή βιοποικιλότητα, η ύπαρξη κρίσιμων περιοχών για προστατευόμενα είδη πανίδας και χλωρίδας, η εξαιρετικά μεγάλη συμμετοχή περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και η αναπτυξιακή εξάρτηση της περιοχής από το φυσικό τοπίο, συνθέτουν ένα χωρικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο αυξημένης ευαισθησίας. Η Ήπειρος φιλοξενεί σημαντικά τμήματα της οροσειράς της Πίνδου, περιοχές διεθνούς οικολογικής σημασίας και μεγάλης τοπιακής αξίας, όπως:

- το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου,
- το Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων – Περιστερίου – Χαράδρας Αράχθου,
- τις ορεινές ενότητες Ζαγορίου, Τζουμέρκων, Σμόλικα, Λάκμου και Γράμμου,
- σημαντικές περιοχές οικολογικής συνδεσιμότητας μεταξύ προστατευόμενων οικοσυστημάτων.

Ταυτόχρονα, η τοπική αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Περιφέρειας στηρίζεται σε σημαντικό βαθμό:

- στον φυσιολατρικό και εναλλακτικό τουρισμό,
- στον ορεινό τουρισμό και δραστηριότητες υπαίθρου,
- στην πολιτιστική και αρχιτεκτονική κληρονομιά,
- σε ήπιες μορφές πρωτογενούς παραγωγής.

Κατά συνέπεια, η χωροθέτηση έργων ΑΠΕ στην Ήπειρο δεν μπορεί να αξιολογείται αποκλειστικά με ενεργειακά ή τεχνικά κριτήρια, αλλά απαιτεί πολυπαραμετρική στάθμιση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και χωρικών παραγόντων.

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ οφείλει να προβλέψει ειδική χωρική μεταχείριση για ορεινές Περιφέρειες υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, με δυνατότητα εφαρμογής αυστηρότερων όρων καταλληλότητας, αυξημένων φίλτρων προστασίας και πρόσθετων απαιτήσεων τεκμηρίωσης.

4. ΕΠΜ 11Α/11Β: Η ΠΛΕΟΝ ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ιδιαίτερη σημασία για τη χωρική αξιολόγηση έργων ΑΠΕ στην Ήπειρο έχει η πρόσφατη εκπόνηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) και ειδικότερα της ΕΠΜ 11Α/11Β, οι οποίες συνιστούν το πλέον σύγχρονο, αναλυτικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο εργαλείο αξιολόγησης των οικολογικών χαρακτηριστικών και πιέσεων στις προστατευόμενες περιοχές της Περιφέρειας. Οι ΕΠΜ εισάγουν αναλυτική προσέγγιση ζωοποίησης και προστασίας, διαφοροποιώντας τη χωρική διαχείριση μέσω εξειδικευμένων ζωνών προστασίας, όπως:

- Ζώνες Προστασίας της Φύσης (ΖΠΦ),
- Ζώνες Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών (ΖΔΟΕ),
- Ζώνες Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (ΖΒΔΦΠ).

Η λογική αυτή αποτυπώνει σαφώς ότι οι περιοχές Natura 2000 δεν αποτελούν ομοιογενείς χωρικές ενότητες, αλλά χαρακτηρίζονται από διαφοροποιημένους βαθμούς οικολογικής ευαισθησίας, διαφορετικές πιέσεις και εξειδικευμένες ανάγκες προστασίας. Κατά συνέπεια, η εφαρμογή οριζόντιων χωροταξικών κανόνων για την ανάπτυξη ΑΠΕ χωρίς ουσιαστική συνεκτίμηση των πορισμάτων των ΕΠΜ ενδέχεται να δημιουργήσει αντιφάσεις μεταξύ περιβαλλοντικού και χωροταξικού σχεδιασμού.

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ πρέπει να διασφαλίζει ρητή λειτουργική εναρμόνιση με τις ΕΠΜ, ιδίως στις περιπτώσεις όπου οι τελευταίες τεκμηριώνουν αυξημένη οικολογική ευαισθησία ή περιορισμούς χρήσεων.

4.1 Ορνιθοπανίδα, κατακερματισμός ενδιαιτημάτων και συνοδές υποδομές

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά το γεγονός ότι οι πρόσφατες ΕΠΜ της Ηπείρου αναγνωρίζουν ως σημαντικές πιέσεις για προστατευόμενα είδη:

- τον κατακερματισμό ενδιαιτημάτων,
- τις διανοίξεις οδών πρόσβασης,
- τις συνοδές τεχνικές υποδομές,
- τις εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας,

- τη θνησιμότητα ή διατάραξη ειδών ορνιθοπανίδας από συγκρούσεις με ανεμογεννήτριες.

Το στοιχείο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία για την Ήπειρο, καθώς σημαντικό μέρος των προτεινόμενων έργων ΑΣΠΗΕ χωροθετείται σε κορυφογραμμές ή περιοχές υψηλής οικολογικής λειτουργικότητας, οι οποίες χρησιμοποιούνται από αρπακτικά πτηνά, μεταναστευτικά είδη και άλλα προστατευόμενα είδη.

Ως εκ τούτου, η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι:

Η αξιολόγηση επιπτώσεων έργων ΑΠΕ δεν μπορεί να περιορίζεται αποκλειστικά στην άμεση επιφάνεια εγκατάστασης, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει ολοκληρωμένη αποτίμηση των συνοδών έργων, της οδοποιίας, των δικτύων μεταφοράς και του συνολικού κατακερματισμού οικοσυστημάτων.

4.2 Οικολογική συνδεσιμότητα – πέρα από τα όρια Natura

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί κρίσιμη τη συνεκτίμηση της οικολογικής συνδεσιμότητας κατά τη χωροθέτηση έργων ΑΠΕ. Οι ΕΠΜ τεκμηριώνουν ότι η οικολογική λειτουργία των ειδών και οικοτόπων δεν περιορίζεται αυστηρά στα διοικητικά όρια των περιοχών Natura 2000, αλλά εκτείνεται σε ευρύτερες χωρικές ενότητες που περιλαμβάνουν:

- περιοχές τροφοληψίας,
- περιοχές αναπαραγωγής,
- μεταναστευτικές διαδρομές,
- ζώνες μετακίνησης ειδών.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

Η υποχρεωτική αξιολόγηση οικολογικής συνδεσιμότητας (ecological connectivity assessment) για έργα ΑΠΕ που χωροθετούνται πλησίον ή μεταξύ περιοχών Natura, Εθνικών πάρκων ή κρίσιμων οικολογικών διαδρόμων.

Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει σωρευτική εξέταση επιπτώσεων και όχι αποσπασματική προσέγγιση ανά έργο.

5. ΣΩΡΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΦΕΡΟΥΣΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΡΕΙΝΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που εξακολουθούν να απαιτούν ουσιαστική ενίσχυση στο πλαίσιο του νέου ΕΧΠ-ΑΠΕ αφορά την αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων ΑΠΕ και ιδίως ΑΣΠΗΕ, καταδεικνύει ότι η περιβαλλοντική αξιολόγηση εξακολουθεί σε μεγάλο βαθμό να προσεγγίζει τα έργα αποσπασματικά, εξετάζοντας κάθε επενδυτική πρόταση μεμονωμένα.

Η προσέγγιση αυτή παρουσιάζει σημαντικούς περιορισμούς σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, όπως η Ήπειρος, όπου η συνδυαστική παρουσία πολλών έργων δύναται να προκαλέσει δυσανάλογες χωρικές και οικολογικές πιέσεις. Ιδίως στην περίπτωση ορεινών οικοσυστημάτων, οι επιπτώσεις δεν εξαντλούνται αποκλειστικά στο αποτύπωμα της εγκατάστασης των ανεμογεννητριών ή των φωτοβολταϊκών συστημάτων, αλλά επεκτείνονται:

- στις νέες διανοίξεις και βελτιώσεις οδοποιίας,
- στις εκτεταμένες εκσκαφές και επιχώσεις,
- στη διάσπαση κορυφογραμμών,
- στις γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας,
- στους υποσταθμούς και συνοδές τεχνικές εγκαταστάσεις,
- στην αύξηση της ανθρωπογενούς πρόσβασης σε έως πρότινος δυσπρόσιτες περιοχές.

Στην Ήπειρο, όπου σημαντικό μέρος των επενδυτικών πιέσεων συγκεντρώνεται σε συνεχόμενες ορεινές ενότητες, η προσέγγιση «έργο προς έργο» δεν δύναται να αποτυπώσει επαρκώς το πραγματικό μέγεθος της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης.

Η Περιφέρεια θεωρεί ότι η αξιολόγηση οφείλει να πραγματοποιείται:

Σε επίπεδο ορεινού συμπλέγματος, λεκάνης τοπίου ή ευρύτερης οικολογικής ενότητας και όχι αποκλειστικά σε επίπεδο μεμονωμένου έργου.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

Η υποχρεωτική εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων (cumulative impact assessment) σε επίπεδο ορεινών μακρο-ενοτήτων, με συνεκτίμηση λειτουργούντων, αδειοδοτημένων, υπό αξιολόγηση και συνοδών έργων υποδομής.

Η προσέγγιση αυτή συνάδει και με τη λογική των ΕΠΜ, οι οποίες εξετάζουν τα οικοσυστήματα ως λειτουργικά και αλληλεξαρτώμενα σύνολα και όχι ως αποσπασματικές χωρικές μονάδες.

6. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΓΗ ΥΨΗΛΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΒΟΣΚΗΣΙΜΕΣ ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι το προτεινόμενο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας θα πρέπει να ενισχύσει περαιτέρω τις προβλέψεις του σχετικά με τη χωροθέτηση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε γεωργικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας και σε εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για βόσκηση.

Η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας αποτελεί φυσικό πόρο στρατηγικής σημασίας για τη διασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας, τη διατήρηση της πρωτογενούς παραγωγής και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τοπικών οικονομιών. Παράλληλα, οι βοσκήσιμες γαίες αποτελούν βασική παραγωγική υποδομή για την ανάπτυξη της εκτατικής και ημικτατικής κτηνοτροφίας, η οποία συνιστά θεμελιώδη οικονομική

δραστηριότητα της Περιφέρειας Ηπείρου και στηρίζει την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης.

Η αυξανόμενη ζήτηση γης για την εγκατάσταση μεγάλων φωτοβολταϊκών σταθμών δημιουργεί πιέσεις στις διαθέσιμες παραγωγικές εκτάσεις και ενδέχεται να οδηγήσει σε σταδιακή συρρίκνωση του γεωργικού και κτηνοτροφικού χώρου, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου η πρωτογενής παραγωγή αποτελεί βασικό πυλώνα της τοπικής οικονομίας.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

- να δοθεί προτεραιότητα στη χωροθέτηση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε υποβαθμισμένες, εγκαταλελειμμένες ή ανθρωπογενώς αλλοιωμένες εκτάσεις,
- να περιοριστεί κατά το δυνατόν η ανάπτυξη εκτεταμένων φωτοβολταϊκών πάρκων σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας,
- να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε θεσμοθετημένους ή λειτουργικά χρησιμοποιούμενους βοσκότοπους,
- να ενισχυθεί η εφαρμογή αγροβολταϊκών συστημάτων (agrivoltaics), όπου τεκμηριώνεται η παράλληλη συνέχιση της γεωργικής ή κτηνοτροφικής δραστηριότητας,
- να εξετάζεται ειδικά, κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση, η σωρευτική απώλεια γεωργικών και βοσκήσιμων εκτάσεων σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.

Ιδιαίτερα για την Περιφέρεια Ηπείρου, όπου η αιγοπροβατοτροφία και η παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ αποτελούν βασικούς αναπτυξιακούς πυλώνες, κρίνεται αναγκαία η θέσπιση πρόσθετων δικλίδων προστασίας για τις βοσκήσιμες γαίες, ώστε η ενεργειακή μετάβαση να μην πραγματοποιηθεί σε βάρος της βιωσιμότητας του πρωτογενούς τομέα και της κοινωνικοοικονομικής συνοχής των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

7. ΤΟ ΟΡΕΙΝΟ ΤΟΠΙΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΩΣ ΠΟΡΟΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ ΑΞΙΑΣ

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι το τοπίο της περιοχής συνιστά στρατηγικό φυσικό και αναπτυξιακό κεφάλαιο, το οποίο δεν δύναται να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως αισθητικό χαρακτηριστικό.

Οι ορεινοί όγκοι της Πίνδου, τα Τζουμέρκα, το Ζαγόρι, ο Σμόλικας, ο Λάκμος και οι λουτές ορεινές ενότητες αποτελούν στοιχεία της ταυτότητας της Περιφέρειας και βασικούς πόλους ανάπτυξης δραστηριοτήτων:

- φυσιολατρικού τουρισμού,
- ορειβατικού και περιπατητικού τουρισμού,
- πολιτιστικού και γαστρονομικού τουρισμού,
- τοπικής επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας.

Η αλλοίωση του ορεινού τοπίου, ιδίως μέσω εκτεταμένων παρεμβάσεων επί κορυφογραμμών, ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογες επιπτώσεις τόσο στη φυσική φυσιογνωμία της περιοχής όσο και στην αναπτυξιακή της προοπτική.

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί αναγκαία:

Την υποχρεωτική εκπόνηση ειδικών μελετών οπτικής επίδρασης και σωρευτικής οπτικής επίδρασης (viewshed analysis και cumulative visual impact assessment)

για έργα που χωροθετούνται:

- σε ορεινές κορυφογραμμές,
- πλησίον περιοχών Natura 2000,
- πλησίον προστατευόμενων οικισμών,
- σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή υψηλής τουριστικής αξίας.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται σε περιοχές όπως:

- Ζαγόρι,
- Τζουμέρκα,
- Κεντρική Πίνδος,
- περιοχές γειτνίασης με εθνικά πάρκα.

Η Περιφέρεια θεωρεί ότι η προστασία του τοπίου συνιστά αναπόσπαστο στοιχείο βιώσιμης ανάπτυξης και όχι δευτερεύουσα παράμετρο χωροθέτησης.

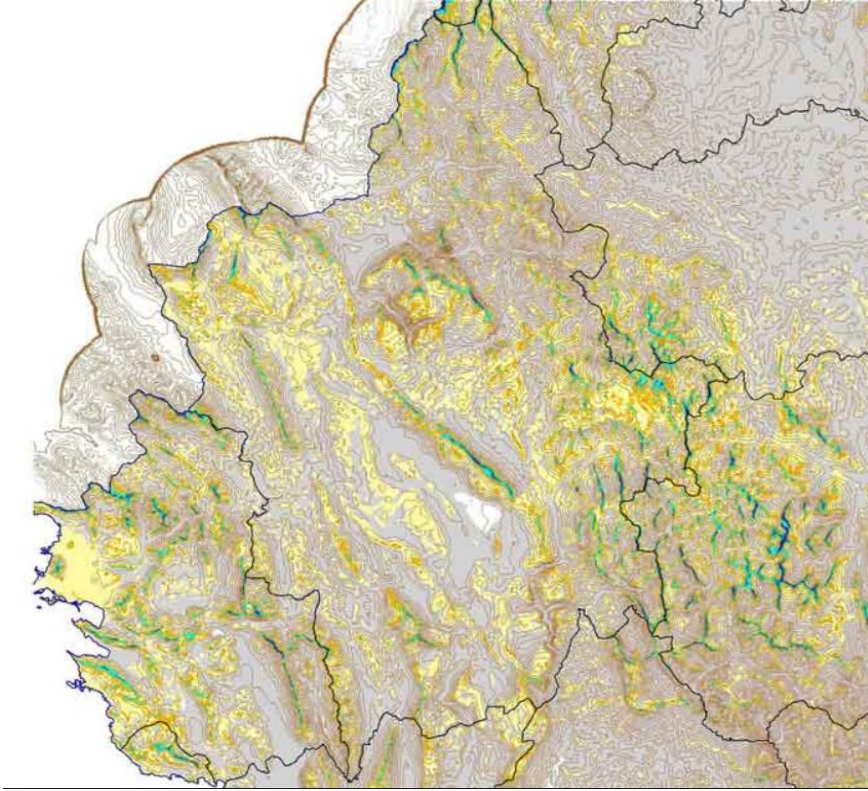
8. ΑΙΟΛΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ – ΚΑΠΕ, ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΠΑΠ) ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΑΝΕΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

8.1 Χαρτογραφική αποτύπωση αιολικού δυναμικού (ΚΑΠΕ)

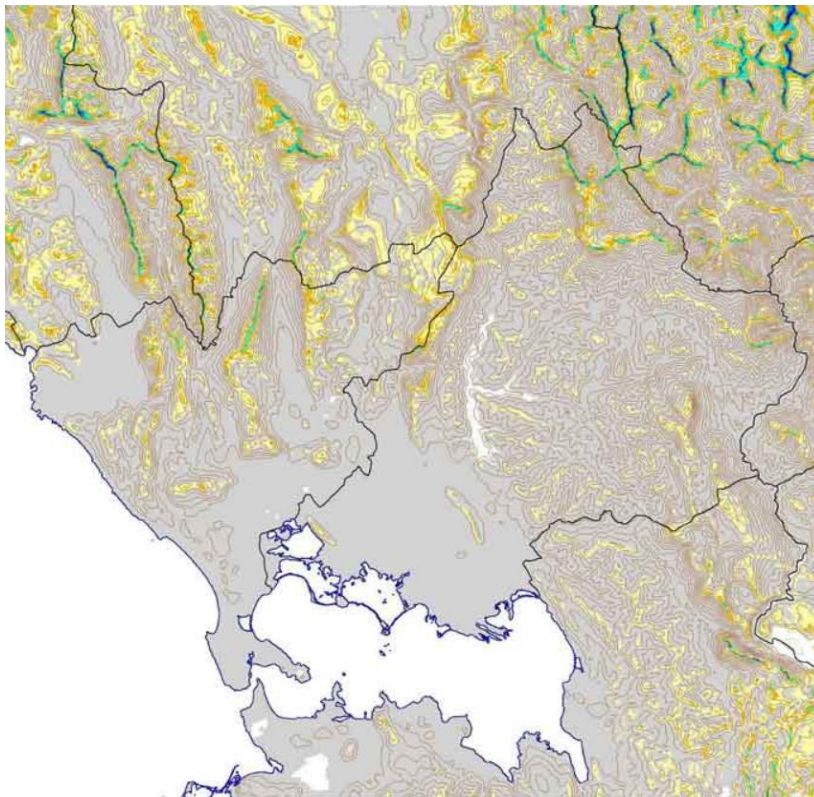
Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι η ενεργειακή αποδοτικότητα και η πραγματική ανεμολογική επάρκεια αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους για την

περιβαλλοντικά και χωροταξικά ορθολογική ανάπτυξη αιολικών εγκαταστάσεων.

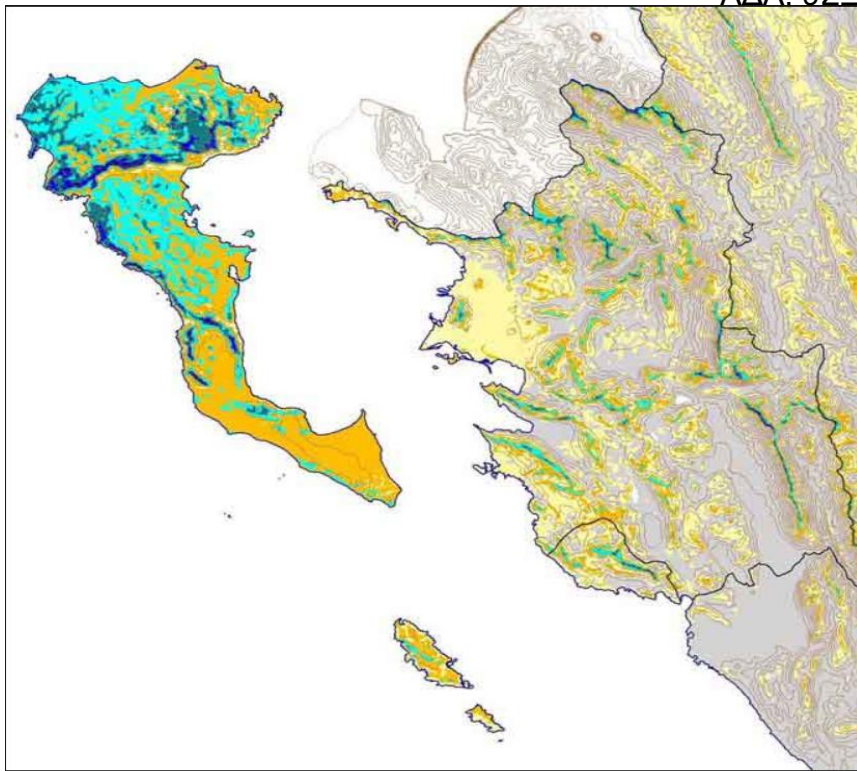
Οι διαθέσιμες χαρτογραφικές αποτυπώσεις του αιολικού δυναμικού από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) καταδεικνύουν ότι σημαντικά τμήματα της Ηπείρου δεν συγκαταλέγονται στις περιοχές υψηλότερου αιολικού δυναμικού της χώρας, ιδίως σε σύγκριση με περιοχές του Αιγαίου, της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και της νότιας νησιωτικής χώρας. (Εικόνες 1-3)

Εικόνα 1

Εικόνα 2

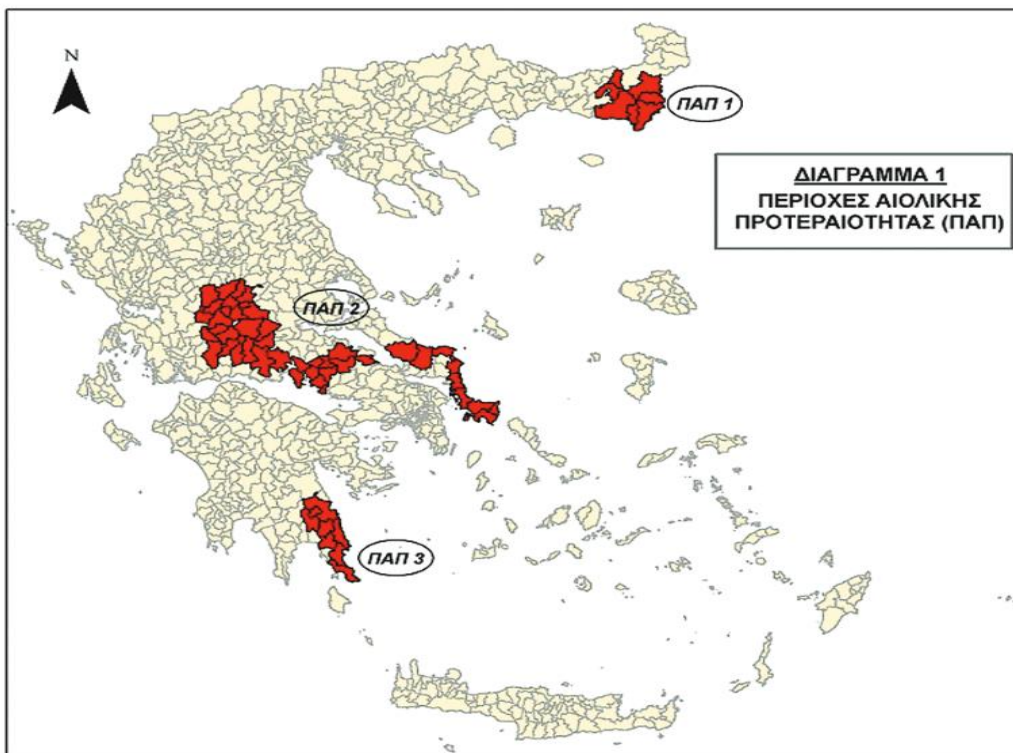

Εικόνα 3

Οι χαρτογραφικές αυτές αποτυπώσεις δεν υποκαθιστούν επιτόπιες μετρήσεις, αποτελούν όμως σημαντικό υποστηρικτικό εργαλείο αξιολόγησης και αναδεικνύουν τη διαφοροποιημένη και σε αρκετές περιπτώσεις αβέβαιη αιολικότητα περιοχών της Ηπείρου, ιδίως λόγω του σύνθετου αναγλύφου και των μικροκλιματικών διαφοροποιήσεων.

8.2 Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ)

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 της ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2464Β/03.12.2008), η Ήπειρος δεν περιλαμβάνεται στις Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ) του ισχύοντος ΕΧΠ-ΑΠΕ (Εικόνα 4).

Εικόνα 4

Η παραπάνω χωρική αποτύπωση δεν προβάλλεται ως απόλυτο επιχείρημα αποκλεισμού, δεδομένου ότι ο νέος σχεδιασμός εύλογα επιχειρεί επικαιροποίηση των δεδομένων. Ωστόσο, συνιστά σημαντική ένδειξη διαχρονικής χωροταξικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία η Ήπειρος δεν είχε χαρακτηριστεί ως περιοχή στρατηγικής προτεραιότητας για εκτεταμένη ανάπτυξη αιολικών εγκαταστάσεων.

Το στοιχείο αυτό θα πρέπει να συνεκτιμηθεί κατά τη νέα χωρική αξιολόγηση, ιδίως υπό το πρίσμα:

- της υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας της Περιφέρειας,
- της αυξημένης παρουσίας προστατευόμενων περιοχών,
- της τοπιακής αξίας του ορεινού χώρου,
- και της ανάγκης αποφυγής δυσανάλογης συγκέντρωσης επενδυτικών πιέσεων.

8.3 Ανάγκη επιτόπιας ανεμολογικής τεκμηρίωσης

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι σε ορεινές περιοχές σύνθετου αναγλύφου, όπως η Ήπειρος, δεν αρκεί η τεκμηρίωση του αιολικού δυναμικού αποκλειστικά μέσω μοντελοποιημένων δεδομένων ή θεωρητικών προσεγγίσεων. Η μέχρι σήμερα εμπειρία από την αξιολόγηση Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων ΑΣΠΗΕ καταδεικνύει ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν προκύπτει επαρκής τεκμηρίωση της πραγματικής ανεμολογικής επάρκειας της περιοχής εγκατάστασης.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

Σε περιοχές εκτός ζωνών αιολικής προτεραιότητας, σε περιοχές αμφίβολης αιολικότητας ή σε περιοχές σύνθετου ορεινού αναγλύφου, να απαιτείται υποχρεωτικά επιτόπια συλλογή ανεμολογικών δεδομένων επαρκούς χρονικής διάρκειας (τουλάχιστον δώδεκα μηνών), μέσω εγκατάστασης ανεμολογικών ιστών ή άλλων ισοδύναμων τεχνολογιών υψηλής αξιοπιστίας.

Η τεκμηρίωση αυτή είναι αναγκαία ώστε:

- να αποδεικνύεται η πραγματική ενεργειακή σκοπιμότητα των έργων,
- να αποφεύγεται δυσανάλογη περιβαλλοντική επιβάρυνση χαμηλής ενεργειακής απόδοσης περιοχών,
- να εξασφαλίζεται ορθολογική σχέση μεταξύ περιβαλλοντικού κόστους και ενεργειακού οφέλους

9. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΧΩΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ

Η Περιφέρεια Ηπείρου αναγνωρίζει ότι η πρόβλεψη μεταβατικών διατάξεων για ήδη αδειοδοτημένα ή ώριμα έργα εξυπηρετεί θεμιτούς σκοπούς ασφάλειας δικαίου, διοικητικής συνέχειας και προβλεψιμότητας του επενδυτικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι η οριζόντια εξαίρεση έργων τα οποία έχουν ήδη λάβει περιβαλλοντική αδειοδότηση ή βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο ωρίμανσης ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποδυναμώσει την αποτελεσματικότητα του ίδιου του νέου χωροταξικού σχεδιασμού.

Ειδικότερα, στην περίπτωση της Ηπείρου, όπου σημαντικό μέρος των επενδυτικών πιέσεων αφορά ορεινές περιοχές υψηλής οικολογικής και τοπιακής αξίας, γεννάται εύλογος προβληματισμός ως προς το κατά πόσον έργα που σχεδιάστηκαν βάσει παλαιότερων χωροταξικών και περιβαλλοντικών παραδοχών παραμένουν πλήρως συμβατά με τη σημερινή επιστημονική γνώση και τα επικαιροποιημένα δεδομένα προστασίας.

Ο προβληματισμός αυτή καθίσταται ακόμη εντονότερος υπό το πρίσμα:

- της πρόσφατης ολοκλήρωσης των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ),
- της αυξημένης γνώσης για κρίσιμα ενδιατήματα ειδών,
- των νέων δεδομένων σχετικά με την οικολογική συνδεσιμότητα,
- της τεκμηρίωσης πιέσεων από συνοδά έργα υποδομής,
- και της ανάγκης διατήρησης της συνοχής του χωρικού σχεδιασμού.

Για τον λόγο αυτό, η Περιφέρεια Ηπείρου προτείνει:

Να εξεταστεί η δυνατότητα ειδικής αξιολόγησης χωρικής συμβατότητας για ώριμα ή ήδη αδειοδοτημένα έργα που χωροθετούνται σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, περιοχές οικολογικής συνδεσιμότητας, ορεινές κορυφογραμμές ή τοπία ιδιαίτερης αξίας, ιδίως όταν τα δεδομένα των πρόσφατων ΕΠΜ καταδεικνύουν αυξημένες περιβαλλοντικές ευαισθησίες ή ανάγκη ειδικών περιορισμών.

Η πρόταση αυτή δεν αποσκοπεί σε ανατροπή της επενδυτικής ασφάλειας, αλλά στη διασφάλιση στοιχειώδους χωρικής συνέπειας μεταξύ των στόχων του νέου ΕΧΠ-ΑΠΕ και της πραγματικής εφαρμογής του.

10. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Η διεθνής εμπειρία αλλά και η πρακτική εφαρμογή έργων ΑΠΕ στην Ελλάδα αναδεικνύουν ότι η επιτυχία της ενεργειακής μετάβασης δεν

εξαρτάται αποκλειστικά από τεχνικούς ή οικονομικούς παράγοντες, αλλά σε σημαντικό βαθμό από τον βαθμό κοινωνικής αποδοχής των έργων.

Η εμπειρία της Ηπείρου κατά τα τελευταία έτη έχει αναδείξει σημαντικές κοινωνικές αντιδράσεις αναφορικά με τη χωροθέτηση μεγάλων έργων ΑΠΕ σε ορεινές περιοχές, ιδίως όταν οι παρεμβάσεις εκλαμβάνονται ως δυσανάλογες προς τη φέρουσα ικανότητα της περιοχής ή ως μη συμβατές με τη φυσιογνωμία του τοπίου. Οι αντιδράσεις αυτές δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται αποκλειστικά ως φαινόμενο κοινωνικής αντίστασης («not in my backyard»), αλλά συχνά αποτυπώνουν πραγματικές ανησυχίες σχετικά με:

- τη διατήρηση του φυσικού τοπίου,
- την ακεραιότητα προστατευόμενων οικοσυστημάτων,
- τη βιωσιμότητα του φυσιολατρικού και ορεινού τουρισμού,
- την επάρκεια της περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης,
- τη φέρουσα ικανότητα ορεινών περιοχών,
- και τη δίκαιη κατανομή περιβαλλοντικών βαρών και οφελών.

Η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι η ενεργειακή μετάβαση προϋποθέτει ενεργό κοινωνική συναίνεση και ενισχυμένη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών.

Προς την κατεύθυνση αυτή προτείνεται:

10.1 Ενίσχυση συμμετοχικότητας

Να ενισχυθούν ουσιαστικά οι διαδικασίες διαβούλευσης και έγκαιρης ενημέρωσης των τοπικών κοινωνιών κατά τα πρώτα στάδια σχεδιασμού έργων.

10.2 Ενεργειακές κοινότητες

Να ενισχυθούν μοντέλα ενεργειακής δημοκρατίας και ενεργειακών κοινοτήτων με πραγματική συμμετοχή τοπικών φορέων.

10.3 Βελτίωση ανταποδοτικότητας

Να εξεταστεί βελτίωση των ανταποδοτικών μηχανισμών προς ορεινούς και μειονεκτικούς δήμους που επιβαρύνονται χωρικά από έργα ΑΠΕ.

10.4 Χωρική ισορροπία

Να αποτραπεί η δυσανάλογη συγκέντρωση έργων ΑΠΕ σε συγκεκριμένες Περιφέρειες υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

11. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΧΠ-ΑΠΕ

Η Περιφέρεια Ηπείρου καταρχήν συμφωνεί με το πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΧΠ-ΑΠΕ) και ειδικά στο σημείο αυτού το οποίο εναρμονίζεται πλήρως με προηγούμενες αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου σχετικά με το υψόμετρο των 1200 μέτρων για την εγκατάσταση των ΑΣΠΗΕ.

Προτείνει δε, να εξετασθούν οι ακόλουθες βελτιώσεις του:

1. Θεσμοθέτηση ειδικής χωρικής κατηγορίας για ορεινές Περιφέρειες υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, με δυνατότητα εφαρμογής αυστηρότερων όρων χωροθέτησης.
2. Ρητή λειτουργική εναρμόνιση του ΕΧΠ-ΑΠΕ με τις ΕΠΜ για την Ήπειρο.
3. Υποχρεωτική αξιολόγηση οικολογικής συνδεσιμότητας σε έργα πλησίον Natura 2000, Εθνικών πάρκων και κρίσιμων διαδρόμων πανίδας.
4. Υποχρεωτική εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων σε επίπεδο ορεινού συμπλέγματος και όχι αποκλειστικά ανά έργο.
5. Υποχρεωτικές μελέτες οπτικής επίδρασης (viewshed & cumulative visual assessment) για έργα σε ορεινά τοπία υψηλής αξίας.
6. Υποχρεωτική επιτόπια ανεμολογική τεκμηρίωση τουλάχιστον 12 μηνών για έργα:
 - εκτός περιοχών αιολικής προτεραιότητας,
 - αμφίβολης αιολικότητας,
 - σύνθετου ορεινού αναγλύφου.
7. Προτεραιοποίηση φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων σε στέγες, χώρους στάθμευσης, βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες, ανενεργά λατομεία, αποκατεστημένους χώρους διάθεσης αποβλήτων και λειπές υποβαθμισμένες ή ανθρωπογενώς επιβαρυνόμενες εκτάσεις, με ταυτόχρονη ενίσχυση της προστασίας της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και των βοσκήσιμων γαιών και περιορισμό της κατάληψής τους από εκτεταμένες φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις.
8. Επανεξέταση χωρικής συμβατότητας ώριμων έργων σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, υπό το πρίσμα των νέων επιστημονικών δεδομένων.
9. Να εξεταστεί το ενδεχόμενο για ορισμένα έργα ΑΠΕ να λαμβάνεται υπόψη η σύμφωνη γνώμη της Τοπικής Κοινωνίας.

12. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ – ΤΕΛΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η Περιφέρεια Ηπείρου υποστηρίζει σταθερά την ενεργειακή μετάβαση της χώρας και αναγνωρίζει τον στρατηγικό ρόλο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην επίτευξη των Εθνικών και Ευρωπαϊκών στόχων για το κλίμα και την ενέργεια.

Ταυτόχρονα, θεωρεί ότι η ανάπτυξη των ΑΠΕ δεν μπορεί να πραγματοποιείται αποκομμένα από τις αρχές της χωρικής δικαιοσύνης, της

περιβαλλοντικής φέρουσας ικανότητας, της επιστημονικής τεκμηρίωσης και της κοινωνικής συναίνεσης.

Η Ήπειρος, ως Περιφέρεια ιδιαίτερης ορεινότητας, υψηλής οικολογικής αξίας, εκτεταμένων προστατευόμενων περιοχών και ισχυρής εξάρτησης από το φυσικό τοπίο, απαιτεί ειδική και περισσότερο προσεκτική χωρική προσέγγιση.

Η ίδια η πρόσφατη επιστημονική τεκμηρίωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέσω των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ 11Α/11Β) αναδεικνύει αυξημένες οικολογικές ευαισθησίες, πιέσεις και ανάγκη διαφοροποιημένης προστασίας σε σημαντικό μέρος της Περιφέρειας.

Κατά συνέπεια, η Περιφέρεια Ηπείρου θεωρεί ότι:

Η ανάπτυξη έργων ΑΠΕ στην Ήπειρο πρέπει να πραγματοποιείται με αυξημένες ασφαλιστικές δικλίδες, ουσιαστική περιβαλλοντική τεκμηρίωση, πραγματική αξιολόγηση του αιολικού δυναμικού, συνεκτίμηση των πορισμάτων των ΕΠΜ και αυστηρή προστασία των ορεινών οικοσυστημάτων και του τοπίου.

Παράλληλα, απαιτείται η διασφάλιση της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και των βοσκήσιμων γαιών, ώστε η ενεργειακή μετάβαση να μην πραγματοποιηθεί σε βάρος της πρωτογενούς παραγωγής και της κτηνοτροφικής δραστηριότητας της Περιφέρειας.

Η ενεργειακή μετάβαση αποτελεί κοινό Εθνικό στόχο.

Ο στόχος αυτός όμως οφείλει να επιτευχθεί με κανόνες, επιστημονική τεκμηρίωση, χωρική ισορροπία και ουσιαστική προστασία του φυσικού κεφαλαίου της χώρας, ώστε η πράσινη μετάβαση να είναι πραγματικά βιώσιμη, κοινωνικά αποδεκτή και περιβαλλοντικά συνεπής.

Η εν λόγω ΣΜΠΕ βρίσκεται αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση <https://ypen.gov.gr/dimosia-diavouefsi-epi-a-tou-aidikou-chorotaxikou-plaiisiu-gia-tisananeosimes-piges-energeias-kai-v-tis-stratigikis-meletis-perivallontikon-epiptoseon-sbe-aftou/>

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα – στα πλαίσια της διαδικασίας δημοσιοποίησης της υπόψη Σ.Μ.Π.Ε. – δεν έχουν κατατεθεί στην Υπηρεσία μας έγγραφες παρατηρήσεις, ενστάσεις ή και διαμαρτυρίες.

3) τις τοποθετήσεις του κ. Περιφερειάρχη, των παρατάξεων και μελών του Π.Σ., και συγκεκριμένα :

3α) Την τοποθέτηση της Περιφερειακής παράταξης «**ΚΟΙΝΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ**» που έχει ως εξής:

«Παρατηρήσεις επί της διαβούλευσης του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτό.

1. Προστασία γεωργικών γαιών υψηλής παραγωγικότητας

Σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας να υπάρξει απαγόρευση ή αυστηροποίηση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις του πλαισίου εγκατάστασης μεγάλων φωτοβολταϊκών σταθμών, εκτός αυτών που εγκαθίστανται από αγρότες ή κτηνοτρόφους και στοχεύουν στην ιδιοπαραγωγή της απαιτούμενης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, για τη λειτουργία της εγκατάστασης. Τονίζουμε ότι στη γη υψηλής παραγωγικότητας η Πολιτεία και η Περιφέρεια έχουν επενδύσει χρήματα για αρχικές υποδομές ή εκσυγχρονισμούς αυτών, πολλοί εκ των οποίων εκτελούνται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

2. Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ).

Η επιστημονική κοινότητα έχει αποδείξει ότι τα ΜΥΗΕ προκαλούν δυσανάλογα μεγάλη ζημιά σε σχέση με την ελάχιστη ενέργεια που παράγουν. Προκαλούν τον κατακερματισμό των ποτάμιων οικοσυστημάτων, αλλοιώνουν τη φυσική ροή των υδάτων, στερεοποιούν ολόκληρα τμήματα ρεμάτων και καταστρέφουν την παρόχθια βλάστηση και την ιχθυοπανίδα. Τα ΜΥΗΕ πρέπει να αποκλειστούν οριζόντια από όλες τις προστατευόμενες περιοχές, τα πηγάια συστήματα και τα υδατικά σώματα υψηλής οικολογικής αξίας.

3. Μεταβατικές διατάξεις και ανάγκη χωρικής συνέπειας

Η πρόβλεψη μεταβατικών διατάξεων για ήδη αδειοδοτημένα ή ώριμα έργα εξυπηρετεί την ασφάλεια δικαίου και τη διοικητική συνέχεια. Ωστόσο, η οριζόντια εξαίρεση τέτοιων έργων μπορεί να αποδυναμώσει το νέο χωροταξικό πλαίσιο. Για έργα σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, ορεινές κορυφογραμμές, ζώνες οικολογικής συνδεσιμότητας ή τοπία ιδιαίτερης αξίας, πρέπει να εξετάζεται ειδική αξιολόγηση χωρικής και περιβαλλοντικής συμβατότητας.

4. Εκκρεμείς αδειοδοτήσεις και κίνδυνος καταστρατήγησης του νέου πλαισίου

Οι μεταβατικές διατάξεις δεν πρέπει να λειτουργήσουν ως «παράθυρο» διατήρησης προβληματικών έργων στο προηγούμενο χωροταξικό καθεστώς. Έργα που παραμένουν εκκρεμή επί χρόνια, έχουν λάβει αρνητικές γνωμοδοτήσεις ή χωροθετούνται σε περιοχές που το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ αναγνωρίζει πλέον ως ασύμβατες, πρέπει να επανεξετάζονται με βάση τα νέα χωρικά και περιβαλλοντικά δεδομένα.

Κρίσιμο ζήτημα για την αποτελεσματικότητα του νέου ΕΧΠ-ΑΠΕ αποτελεί η διαφάνεια σχετικά με τα έργα που θα εξαιρεθούν από τους νέους περιορισμούς λόγω ύπαρξης «πλήρους φακέλου».

5. Ανοιχτά γεωχωρικά δεδομένα και διαφάνεια

Δεν νοείται χωροταξικός σχεδιασμός χωρίς χάρτες. Το νέο ΕΧΠ-ΑΠΕ πρέπει να συνοδεύεται από ανοιχτά γεωχωρικά δεδομένα GIS και τα αρχεία υποβάθρου που χρησιμοποιήθηκαν στον σχεδιασμό. Μόνο έτσι μπορούν οι επιστήμονες, οι φορείς, οι δήμοι και οι πολίτες να ελέγξουν ποιες περιοχές αποκλείονται, ποιες επιτρέπονται και με ποια κριτήρια.

6. Ρήτρα εντοπιότητας και δέσμευση ηλεκτρικού χώρου για τοπικά έργα

Προτείνεται η θεσμοθέτηση ειδικής «ρήτρας εντοπιότητας», με υποχρεωτική δέσμευση ελαχίστου ποσοστού του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου κάθε Περιφέρειας για έργα τοπικού χαρακτήρα. Ο χώρος αυτός πρέπει να αποδίδεται κατά προτεραιότητα σε Ενεργειακές Κοινότητες Δήμων και Περιφέρειας, Πολιτών, τοπικούς αγροτικούς συνεταιρισμούς, ΤΟΕΒ, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συλλογικά σχήματα παραγωγών και κοινωνικούς φορείς.

7. Ενίσχυση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης στη χωροθέτηση έργων μεγάλης κλίμακας

Για έργα ΑΠΕ μεγάλης κλίμακας πρέπει να θεσμοθετηθεί υποχρεωτική και δεσμευτική σύμφωνη γνώμη των Δημοτικών Συμβουλίων και του Περιφερειακού Συμβουλίου πριν από την έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Τα έργα που μεταβάλλουν ουσιαστικά τον χώρο, το τοπίο, τις παραγωγικές χρήσεις και τις αναπτυξιακές προοπτικές μιας περιοχής δεν μπορεί να προχωρούν χωρίς ουσιαστική συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης.

8. Υποδομές αποθήκευσης, δίκτυα

Η περαιτέρω ανάπτυξη των ΑΠΕ πρέπει να συνδέεται με συγκεκριμένους ορθολογικούς και δεσμευτικούς στόχους για την αποθήκευση της ενέργειας αλλά και την ενίσχυση δικτύων, ώστε να αποφεύγεται η παραγωγή και η έξοδος ενέργειας από το σύστημα για λόγους ασφαλείας του».

3β) Την τοποθέτηση της Περιφερειακής παράταξης «**ΗΠΕΙΡΟΣ ΟΛΟΝ- Τόπος να ζεις**», που έχει ως εξής:

« Η κλιματική κρίση επιβάλλει την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης και την ενίσχυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Η χώρα χρειάζεται περισσότερη καθαρή ενέργεια, μεγαλύτερη ενεργειακή αυτονομία και μείωση του ενεργειακού κόστους για πολίτες και επιχειρήσεις.

Όμως η πράσινη μετάβαση δεν μπορεί να εξελιχθεί σε μια άναρχη και συγκεντρωτική διαδικασία, όπου οι τοπικές κοινωνίες καλούνται απλώς να αποδεχθούν τετελεσμένα γεγονότα.

Η Ήπειρος έχει ήδη σηκώσει δυσανάλογο βάρος στην ανάπτυξη ενεργειακών έργων. Οφείλουμε να προστατεύσουμε το φυσικό μας κεφάλαιο, τη βιοποικιλότητα, το τοπίο και τις παραγωγικές δραστηριότητες που αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής μας.

Για εμάς, οι ΑΠΕ είναι μέρος της λύσης, αλλά μόνο υπό τρεις βασικές προϋποθέσεις:

Πρώτον, σαφείς χωροταξικοί κανόνες και αποκλεισμός ευαίσθητων οικοσυστημάτων και περιοχών υψηλής περιβαλλοντικής και παραγωγικής αξίας.

Δεύτερον, ουσιαστική συμμετοχή της αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινωνιών στη λήψη των αποφάσεων.

Τρίτον, δίκαιη κατανομή των ωφελειών μέσω ανταποδοτικών μέτρων, ενεργειακών κοινοτήτων και μείωσης του ενεργειακού κόστους για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις της Ηπείρου.

Η πράσινη ανάπτυξη δεν μπορεί να μετατρέψει την περιφέρεια σε απλό χώρο υποδοχής επενδύσεων χωρίς προστιθέμενη αξία για τον τόπο. Η ενεργειακή μετάβαση πρέπει να είναι ταυτόχρονα πράσινη, κοινωνικά δίκαιη και περιφερειακά ισόρροπη».

3γ) Την τοποθέτηση της Περιφερειακής παράταξης «**ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ**», που έχει ως εξής:

«Τα προηγούμενα χρόνια προωθήθηκε από όλες τις αστικές κυβερνήσεις η μαζική εγκατάσταση αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων, με αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων και της κερδοφορίας των ενεργειακών ομίλων, ενώ παράλληλα αυξήθηκαν το κόστος της Ενέργειας και η ενεργειακή φτώχεια.

Φτάσαμε -όλο και πιο συχνά- να έχουμε περικοπές παραγωγής στη λειτουργία σταθμών ΑΠΕ (π.χ.το 2025 οι περικοπές σημείωσαν ιστορικό ρεκόρ, αγγίζοντας το 7% της συνολικής παραγωγής ΑΠΕ).

Πολύ συχνά τόσο η πλειοψηφία όσο και η αντιπολίτευση χρησιμοποιεί το επιχειρήμα «ότι δεν υπάρχει χωροταξικό για τις ΑΠΕ και γι αυτό αδειοδούνται χωρίς συγκεκριμένα κριτήρια». Εξίσου συχνά από την πλευρά μας διατυπώνουμε την άποψη ότι στον καπιταλισμό, και χωροταξικό να έρθει θα είναι για να διευκολύνει τις επενδυτικές επιδιώξεις των επιχειρηματικών ομίλων και όχι για να προστατεύσει το περιβάλλον. Δυστυχώς –για το περιβάλλον- το χωροταξικό των ΑΠΕ μας επιβεβαιώνει.

Το πλαίσιο που διαμορφώνεται έρχεται να καλύψει τις νέες επενδύσεις της «πράσινης μετάβασης», και προσπαθεί να αμβλύνει τις αντιθέσεις και τον ανταγωνισμό μεταξύ μερίδων του κεφαλαίου στην Ενέργεια, στον τουρισμό, στη βιομηχανία, αλλά και τις αντιθέσεις που αναπτύσσονται «εσωτερικά» στον καθέναν από τους τομείς αυτούς.

Κατά την άποψή μας, στον καπιταλισμό οι αντιθέσεις δεν αμβλύνονται. Υπάρχει άναρχη ανάπτυξη και ο ένας καπιταλιστής προσπαθεί να επιβιώσει απέναντι στον άλλο. Όχι σε συνεργασία με τον άλλο. Γι' αυτό και τελικά ανάμεσα στην επιχειρηματικότητα και την προστασία του περιβάλλοντος το κράτος νομοθετεί για να προστασία της επιχειρηματικότητας

Το χωροταξικό ψηφίζεται τώρα για να διασφαλίσει τη στροφή της ευρωενωσιακής και της ελληνικής πολιτικής προς την πολεμική οικονομία που σημαίνει κατ' αρχάς ανακατανομή των κεφαλαίων. Πιο συγκεκριμένα για την Ελλάδα σημαίνει ότι η χώρα θα γίνει κόμβος μεταφοράς Ενέργειας, επικοινωνιών κλπ το οποίο με τη σειρά του επιβάλει τη δημιουργία ζωνών σχεδόν σε όλες τις περιοχές της χώρας που οι μονοπωλικοί όμιλοι εκδηλώνουν το επενδυτικό τους ενδιαφέρον. Γι αυτό το χωροταξικό για τις ΑΠΕ έρχεται μαζί με το χωροταξικό για τη βιομηχανία και το χωροταξικό για τον τουρισμό.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο νόμος 5299/2026 (αποτελεί την κεντρική νομοθετική παρέμβαση που «εξκλειδώνει» το νέο χωροταξικό σχεδιασμό για τις ΑΠΕ) επιδιώκει να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση, τις επενδύσεις σε ΑΠΕ και τις διαδικασίες αδειοδότησης. Έτσι εισάγονται «περιοχές επιτάχυνσης», όπου οι εγκρίσεις θα γίνονται με fast track διαδικασίες, ενώ δίνεται η δυνατότητα πολεοδόμησης έως και του 20% των Ζωνών Βιώσιμης Διαχείρισης των περιοχών Natura.

Παρότι το χωροταξικό των ΑΠΕ εμφανίζεται να περιορίζει τη χωροθέτησή τους στις λεγόμενες Περιοχές Καταλληλότητας, προβλέπει εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις που επιτρέπουν στην ουσία την εγκατάσταση αιολικών σταθμών σε περιοχές αποκλεισμού, εφόσον αυτό «τεκμηριώνεται στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής εκτίμησης». Με βάση τις ίδιες προβλέψεις, επιτρέπεται επίσης η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις. Τέλος, ακόμη και όταν προβλέπονται τοπικοί περιορισμοί στη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ, λόγω ασυμβατότητας με τον χαρακτήρα συγκεκριμένων περιοχών, η ΚΥΑ ορίζει ότι δεν πρέπει να αποκλείεται συνολικά η χωροθέτηση έργων ΑΠΕ στην έκταση κάθε δήμου.

Για την Ήπειρο το χωροταξικό προβλέπει:

1_ ΜΥΗΕ : Επειδή η Ήπειρος κρίνεται περιοχή σχετικά χαμηλής ελκυστικότητας για μεγάλες επενδύσεις (λόγω της δύσκολης μορφολογίας) και παρά το γεγονός ότι πλέον τα ΜΥΗΕ αποτελούν μάλιστα στα ποτάμια μας, το χωροταξικό θεωρεί στρατηγική την περιοχή για Μικρά Υδροηλεκτρικά : σε όλη την Πίνδο, αξιοποίηση του Αράχθου και του Καλαμά

2_ Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας : όλα τα Τζουμέρκα (και Βόρεια και Κεντρικά), Ζαγόρι (κεντρικό και Πάπιγκο) Όλη η Ζίτσα, όλος ο Δήμος Ιωαννιτών, τα πιο ορεινά χωριά της Κόνιτσας (Αετομηλίτσα, Διστρατο κοκ) και η ΔΕ Κόνιτσας, το Μέτσοβο, η Μηλιά και το Ανατολικό Ζαγόρι, αλλά και όλος ο Δήμος Πωγωνίου (κάτω απ τα 1200μέτρα).

3_ Βιομάζα/Βιοαέριο: Επιτρέπονται σε όλες τις πεδινές και αγροτικές ζώνες, όπου υπάρχει διαθεσιμότητα πρώτης ύλης. Εκεί δηλαδή που ούτως ή άλλως άλλαξαν οι χρήσεις γης και χτίζονται πτηνοτροφεία μέσα στους αναδασμούς, πλέον νομιμοποιούνται και οι μονάδες βιομάζας

4_ Ηλιακή Ενέργεια: Επιτρέπεται η χωροθέτηση κυρίως στην πεδινή και ημιορεινή ενδοχώρα, με αποφυγή των δασικών εκτάσεων και των υψηλών υψομέτρων (>1.200μ.), ανεξάρτητα πάντα από το γεγονός ότι –τουλάχιστον στην Ηπειρο- δεν είχαμε κανένα φωτοβολταϊκό πάρκο στα 1200μ υψόμετρο.

Απ την ίδια σκοπιά και η κριτική της Περιφέρειας Ηπείρου, που προσπαθεί να αμβλύνει τις αντιθέσεις. Για αυτό προτείνει ορθά επιστημονικά μέτρα με τη μορφή «προτάσεων» και όχι διεκδικήσεων, ώστε να έχει το δικαίωμα να διατείνεται -απέναντι σε δίκαιες διαμαρτυρίες που λογικά θα συνεχιστούν- ότι συμφωνεί και με τους διαμαρτυρόμενους αλλά εφαρμόζει και το νόμο. Γι αυτό «καλοδέχεται» τον περιορισμό των 1200μ για τη δημιουργία ΑΠΕ ως να ήρθε η σωτηρία της Ηπείρου, αλλά με δεδομένο ότι ο νόμος είναι γεμάτος «παραθυράκια» προτείνει και πιο αυστηρούς όρους για τις ορεινές περιοχές. Γι αυτό επισημαίνει ότι δεν εξετάζονται οι σωρευτικές επιπτώσεις των έργων σε Ζαγόρι, Τζουμέρκα και Πίνδο εκεί δηλαδή που πλέον ΔΕΝ θα γίνονται ανεμογεννήτριες πάνω απ τα 1200 μέτρα αλλά θα γίνονται υδροηλεκτρικά και θα αποφυλώνονται δάση για να περάσουν οι αγωγοί .

Φυσικά και είναι επιστημονικά σωστό αυτό που προτείνεται να γίνεται συλλογή ανεμολογικών δεδομένων πριν στηθεί μια Ανεμογεννήτρια αλλά αυτό όφειλε να γίνει ΠΡΙΝ έρθει το χωροταξικό. το οποίο φυσικά και δεν έχει γίνει γιατί αν είχε γίνει συλλογή ανεμολογικών δεδομένων δεν θα προκρίνονταν η Δημοτική Ενότητα Νήσου (το Νησάκι της Παμβώτιδας δηλαδή) ως περιοχή Αιολικής Καταλληλότητας;

Από τη μεριά μας τοποθετούμαστε σταθερά και μαχητικά απέναντι στις επιλογές κυβέρνησης και ΕΕ. Για εμάς η γη και η χρήση της είναι κοινωνικό αγαθό. Στόχος και κριτήριο για την οργάνωση του κοινωνικού χώρου είναι η συνδυασμένη ικανοποίηση του συνόλου των λαϊκών αναγκών. Η συγκεκριμένη κοινωνική αξιοποίηση της γης και του χώρου γενικότερα προϋποθέτει τον σοσιαλισμό, την κοινωνική ιδιοκτησία στη γη και τον κεντρικό σχεδιασμό της οικονομίας.

Γι αυτό θα συνεχίσουμε να μπαίνουμε μπροστά στις αγωνιστικές πρωτοβουλίες που ξεδιπλώνονται για την κατάργηση του αντιλαϊκού πλαισίου όλων των κυβερνήσεων, για το περιβάλλον, τις χρήσεις γης, τα δάση, τα απόβλητα, τη ρύπανση. Ενάντια στις κατευθύνσεις της «πράσινης μετάβασης» της ΕΕ, στην ακριβή «πράσινη» Ενέργεια και την ενεργειακή φτώχεια για τον λαό. Ενάντια στην εγκατάσταση πάρκων ανεμογεννητριών και φωτοβολταϊκών».

36) Την τοποθέτηση της Περιφερειακής παράταξης «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ» που έχει ως εξής:

« Η ενεργειακή μετάβαση αποτελεί εθνικό και ευρωπαϊκό στόχο, τον οποίο οφείλουμε να υπηρετήσουμε με συνέπεια και υπευθυνότητα. Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας αποτελούν αναγκαίο εργαλείο για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα.

Ωστόσο, η ανάπτυξή τους δεν μπορεί να πραγματοποιείται χωρίς χωρικό σχεδιασμό, χωρίς κοινωνική συναίνεση και χωρίς σεβασμό στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Η Ήπειρος διαθέτει μοναδικό φυσικό, πολιτιστικό και παραγωγικό κεφάλαιο. Οι ορεινοί όγκοι της Πίνδου, τα οικοσυστήματα υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, οι προστατευόμενες περιοχές, οι παραδοσιακοί οικισμοί, η κτηνοτροφία, η γεωργία και ο εναλλακτικός τουρισμός συνθέτουν ένα αναπτυξιακό πρότυπο που δεν μπορεί να υποβαθμιστεί από έναν μονοδιάστατο ενεργειακό σχεδιασμό.

Η παράταξη «Ορίζοντες Ηπείρου» σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που έχει διατυπώσει η Περιφέρεια Ηπείρου στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο ΑΠΕ, θεωρεί όμως ότι απαιτούνται πρόσθετες παρεμβάσεις και ασφαλιστικές δικλείδες όπως:

1. Θεσμοθέτηση Φέρουσας Ικανότητας ανά Περιοχή Το νέο χωροταξικό πλαίσιο οφείλει να καθορίσει σαφείς δείκτες φέρουσας ικανότητας για κάθε Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο.

Δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται όλες οι περιοχές της χώρας με τα ίδια κριτήρια, ανεξάρτητα από τη γεωμορφολογία, την περιβαλλοντική τους αξία και το πλήθος των ήδη αδειοδοτημένων έργων.

Η Ήπειρος δεν μπορεί να θεωρείται ανεξάντλητος χώρος υποδοχής ενεργειακών εγκαταστάσεων.

2. Προστασία των Ορεινών Όγκων και των Κορυφογραμμών. Οι ορεινοί όγκοι της Πίνδου αποτελούν στοιχείο της φυσικής και πολιτιστικής ταυτότητας της Ηπείρου.

Προτείνουμε την αυστηροποίηση των κριτηρίων χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων σε κορυφογραμμές, σε μεγάλα υψόμετρα και σε περιοχές υψηλής οπτικής έκθεσης.

Η προστασία του τοπίου δεν είναι πολυτέλεια. Αποτελεί προϋπόθεση βιώσιμης ανάπτυξης και διατήρησης της ελκυστικότητας της περιοχής για τον τουρισμό και τις παραγωγικές δραστηριότητες.

3. Υποχρεωτική Εκτίμηση Σωρευτικών Επιπτώσεων. Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της υφιστάμενης διαδικασίας αδειοδότησης είναι ότι κάθε έργο εξετάζεται μεμονωμένα.

Προτείνουμε να καθιερωθεί υποχρεωτικά η αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων όλων των υφιστάμενων, αδειοδοτημένων και υπό εξέταση έργων σε κάθε περιοχή.

Η πραγματική περιβαλλοντική πίεση δεν αποτυπώνεται από ένα έργο μόνο, αλλά από το σύνολο των παρεμβάσεων που συγκεντρώνονται στον ίδιο χώρο.

4. Προτεραιότητα σε Υποβαθμισμένες Εκτάσεις. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων πρέπει να κατευθύνεται κατά προτεραιότητα: σε ανενεργά λατομεία, σε βιομηχανικές και βιοτεχνικές περιοχές, σε εγκαταλελειμμένους χώρους, σε στέγες δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, σε χώρους στάθμευσης και τεχνητές επιφάνειες. Η παραγωγική γη και οι βοσκήσιμες εκτάσεις πρέπει να προσδατευθούν ως στρατηγικοί πόροι της περιφέρειας.

5. Ουσιαστικός Ρόλος της Αυτοδιοίκησης. Η γνώμη των τοπικών κοινωνιών και των θεσμικών τους οργάνων δεν μπορεί να είναι τυπική διαδικασία.

Προτείνουμε η γνώμη των Περιφερειακών και Δημοτικών Συμβουλίων να αποκτήσει ουσιαστικότερο βάρος στη διαδικασία χωροθέτησης, με ειδική και τεκμηριωμένη αιτιολόγηση σε κάθε περίπτωση που αυτή αγνοείται. Η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών αποτελεί προϋπόθεση κοινωνικής αποδοχής των έργων.

6. Ενεργειακή Δικαιοσύνη και Ισορροπημένη Κατανομή. Η εθνική ενεργειακή πολιτική οφείλει να κατανέμει ισόρροπα τις χωρικές επιβαρύνσεις μεταξύ των Περιφερειών της χώρας.

Δεν είναι δίκαιο συγκεκριμένες περιοχές να επωμίζονται δυσανάλογο περιβαλλοντικό βάρος προκειμένου να καλυφθούν εθνικοί στόχοι. Η ενεργειακή μετάβαση πρέπει να στηρίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης και της ισοκατανομής.

7. Ενίσχυση των Ανταποδοτικών Οφελών. Οι τοπικές κοινωνίες που φιλοξενούν έργα ΑΠΕ πρέπει να απολαμβάνουν ουσιαστικά οφέλη. Προτείνεται η αύξηση των πόρων που επιστρέφουν στις τοπικές κοινότητες και η σύνδεσή τους με έργα υποδομής, ενεργειακής αναβάθμισης, κοινωνικής πολιτικής και τοπικής ανάπτυξης.

Συμπέρασμα Η παράταξη "Ορίζοντες Ηπείρου" δεν είναι αντίθετη στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Είναι αντίθετη στην άναρχη, ασύνδετη και χωρίς όρια ανάπτυξή τους.

Υποστηρίζουμε ένα μοντέλο ενεργειακής μετάβασης που θα συνδυάζει την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή, την παραγωγική δραστηριότητα και την αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής μας.

Ζητούμε ένα χωροταξικό πλαίσιο που να αντιμετωπίζει την Ήπειρο όχι ως ενεργειακή αποικία, αλλά ως μια περιφέρεια με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, δικαιώματα και αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Η πράσινη μετάβαση δεν μπορεί να μετατραπεί σε μετάβαση εις βάρος των ορεινών περιοχών της χώρας. Η Ήπειρος οφείλει να συμβάλλει στην εθνική προσπάθεια, αλλά όχι να σηκώνει μόνη της ένα δυσανάλογο βάρος».

**4) ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος,
(αναλυτικά στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της συνεδρίασης)**

η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) έχει ως εξής:

**Αποφασίζει
κατά πλειοψηφία**

(απόφαση 8/18 /16-6-2026)

Γνωμοδοτεί θετικά επί του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού.

Καταψήφισε η Περιφερειακή παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου»

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ.	
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	✓
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Ή ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ ΟΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

- 1) Ανακοίνωση δημοσιοποίηση της ΣΜΠΕ και
- 2) Αντίγραφο αποδεικτικού δημοσίευσης

.....
 Το παρόν Πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Η Πρακτικογράφος
 Θεοδώρα Κ. Μήτσιου

Η Πρόεδρος του Π.Σ.
 Σταυρούλα Μπραϊμη-Μπότση

Ο Αντιπρόεδρος του Π.Σ.
 Μάριος Γρηγόριος Τσίρκας

Η Γραμματέας του Π.Σ.
 Μαρία Τατιάνα Κάραλη

Ακριβές Απόσπασμα
 Η Γραμματέας του Π.Σ
 Ανθούλα Ι. Κατηρτζίδη